

*До ювілею доктора економічних наук, професора,
завідувача відділу проблем економіки підприємств Інституту економіки промисловості
НАН України, академіка Академії економічних наук України
БРЮХОВЕЦЬКОЇ НАТАЛІ ЮХИМІВНИ*

Ефективність та якість діяльності організації, інституції визначають люди – кадри, які за оцінкою класиків «вирішують усе».

До когорти вчених, завдяки яким інститути і центри Національної академії наук України зберігають традиції та нарощують знання, правомірно зарахувати поважну людину – доктора економічних наук, професора Брюховецьку Наталю Юхимівну, яка протягом більше 33 років працює штатно (у деякі роки – за сумісництвом, будучи делегованою до вищого навчального закладу) в Інституті економіки промисловості НАН України.

Здобувши класичну університетську освіту, вона пройшла в Інституті шлях від економіста до головного наукового співробітника, завідувача відділу проблем економіки підприємств (раніше – відділ проблем регіональної економіки). Із відривом від

виробництва навчалася в аспірантурі Інституту і захистила кандидатську дисертацію, а пізніше навчалася в очній докторантурі та захистила докторську дисертацію. Під науковим керівництвом Н.Ю. Брюховецької виконано фундаментальні теми досліджень, які одержали схвальну оцінку фахівців, бюро відділення економіки НАН України. Їх результати опубліковано в монографіях, наукових статтях (близько 400 публікацій, у тому числі в іноземних виданнях). Більшість наукових доробків упроваджено в діяльність промислових підприємств, а також використано органами управління різного рівня.

Наталя Юхимівна підготувала 12 кандидатів наук.

Очолювала ДЕК, була членом ДЕК, комісій з акредитації та оцінювання роботи інститутів системи НАН України та МОН України. Перебувала у складі різних експертних, вчених і спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій у Донецькому національному університеті МОН України та Інституті економіко-правових досліджень НАН України. У даний час активно працює як член вченої ради ІЕП НАН України, спеціалізованої вченої ради із захисту докторських дисертацій в Інституті. Студенти кафедри фінансів Донецького університету економіки і права з великою вдячністю згадують часи, насичені професійними й особистісними здобутками, завдяки керівництву підготовкою дипломних робіт бакалаврів, спеціалістів, магістрів, творчих конкурсних робіт і наукових публікацій, яке здійснювала Наталя Юхимівна.

Напрями наукових досліджень Н.Ю. Брюховецької включають теорії підприємств та організацій реального сектору економіки; механізми забезпечення ефективності виробництва та праці; питання

капіталізації підприємств та організацій, інтелектуалізації виробництва та праці, інвестиційної діяльності підприємств щодо забезпечення зростання доданої вартості, переходу до V-VI технологічних укладів, цифрової економіки.

Наталя Юхимівна відкрита до нових методів досліджень, шляхів забезпечення їх результатів, управління та організації наукової діяльності в умовах дистанційного режиму роботи, застосування електронних засобів комунікації.

Колеги відзначають ефективну організаційну та координаційну діяльність Н.Ю. Брюховецької, велику повагу до науковців і фахівців практичної сфери економіки. Об'єктивна експертна діяльність у комісії з оцінювання у 2017 р. наукової та науково-організаційної роботи Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України сприяла подальшому укріп-

ленню наукових зв'язків установ Академії наук.

Н.Ю. Брюховецька забезпечує співпрацю із зарубіжними вищими навчальними закладами: кафедрою теоретичної та інституціональної економіки Білоруського державного університету (м. Мінськ), Економічним університетом у Вроцлаві (Польща). Також співпрацює з підприємствами реального сектору економіки.

До ювілею доктор економічних наук, професор Н.Ю. Брюховецька підійшла з величезним досвідом наукової та викладацької діяльності, організації наукової роботи колективу відділу, реалізації потенціалу нових креативних задумок і проєктів.

Бажаємо Наталі Юхимівні подальших успіхів на шляху до реалізації наукових досліджень, міцного здоров'я, радощів і віри, що Господь допомагає в науці та житті тим, хто не боїться труднощів.

*Вчена рада Інституту економіки промисловості НАН України,
редакційна колегія науково-практичного журналу
«Економіка промисловості».
Київ, квітень 2022 р.*

**Плідна науково-дослідна праця та творчий шлях
НАТАЛІ ЮХИМІВНИ БРЮХОВЕЦЬКОЇ
в Інституті економіки промисловості НАН України**

13 квітня 2022 р. українське економічне наукове співтовариство вітає з ювілеєм завідувача відділу проблем економіки підприємств Інституту економіки промисловості НАН України, доктора економічних наук, професора, академіка Академії економічних наук України Брюховецьку Наталю Юхимівну.

У 1981 р. Брюховецька Наталя Юхимівна здобула шкільну освіту, з відзнакою закінчила Россошанське педагогічне училище за спеціальністю «Учитель початкових класів». У 1987 р. із відзнакою закінчила Донецький державний університет за спеціальністю «Планування народного господарства» й одержала кваліфікацію «економіст». У червні 1989 р. прийнята до ІЕП НАН України у відділ проблем регіональної економіки на посаду економіста, де пройшла шлях до головного наукового співробітника, завідувача відділу проблем економіки підприємств.

Після завершення навчання з відривом від виробництва в аспірантурі Інституту економіки промисловості НАН України у 1995 р. захистила дисертацію «Економічний механізм регулювання рівня виробництва (на прикладі ПЕК України)» та здобула науковий ступінь кандидата економічних наук. У 2001 р. після завершення очної докторантури захистила у спеціалізованій вченій раді Д 11.151.01 в ІЕП НАН України докторську дисертацію «Економічний механізм забезпечення ефективного функціонування підприємств». У 2005 р. їй присвоєно вчене звання професора (за кафедрою фінансів). У 2002 р. Н.Ю. Брюховецька, продовжуючи працювати в ІЕП НАН України, обіймає посаду проректора Донецького університету економіки та права, а також завідувача кафедри фінансів.

У 2006-2011 рр. виконувала обов'язки керівника тем Донецького університету економіки та права: 0105U000478 «Фінансово-кредитний механізм забезпечення

економічного росту в Україні», 0105U000478 «Капіталізація підприємств та економіки України»; в Інституті економіки промисловості НАН України – співкерівника підтеми «а» «Наукові основи механізму господарювання підприємств періоду трансформації та розвитку національного ринку товарів і капіталів» бюджетної теми 0104U003430 «Розробка механізму господарювання підприємств в трансформаційній економіці», керівника підтеми «а» «Наукові основи інституціонального забезпечення капіталізації підприємств» бюджетної теми 0106U009514 «Шляхи капіталізації і методи регулювання господарської діяльності підприємств базових галузей промисловості», керівника підтеми «а» «Наукові основи формування економічних та інституціональних механізмів забезпечення капіталізації підприємств» бюджетної теми 0109U000961 «Управління капіталізацією підприємств та інтегрованих структур промисловості»; співкерівника бюджетної теми 0112U006882 «Методи розвитку та забезпечення капіталізації промислових підприємств в умовах інституціональних змін»; співкерівника бюджетної теми 0115U001639 «Механізми забезпечення інвестиційної активності підприємств для виробництва продукції з високою доданою вартістю»; співкерівника бюджетної теми 0118U4441 «Стимулювання інтелектуалізації підприємств реального сектору економіки»; співкерівника бюджетної теми 0122U000658 «Трансформація управління промислових підприємств в умовах цифровізації економіки».

З вересня 2009 р. Н.Ю. Брюховецька продовжує працювати штатним співробітником ІЕП НАН України, виконує обов'язки головного наукового співробітника відділу проблем економіки підприємств.

Наукова та науково-організаційна робота Н.Ю. Брюховецької характеризується глибиною аналізу окреслених проблем,

аргументованістю пропозицій щодо їх вирішення. Основний предмет наукових досліджень – теоретичні, методологічні та методичні проблеми вдосконалення фінансово-економічних й інституціональних механізмів підприємств щодо забезпечення їх ефективного функціонування, використання інституціонально-еволюційної теорії для забезпечення капіталізації підприємств і пошуку шляхів поєднання інтересів суб'єктів, причетних до їх діяльності; цифровізація економіки та мотивація працівників, зокрема молоді до праці, шляхи поєднання інтересів корпорацій та працівників. Глибокі знання політичної економії, економічної теорії, історії економічних вчень, вміле володіння методологією наукових досліджень дозволяє Наталі Юхимівні належним чином виокремлювати проблему, відстежувати еволюцію розвитку економічних явищ, бачити причини і наслідки економічної політики підприємств й органів управління. До уваги завжди долучаються дослідження економічних інтересів і мотиви економічної поведінки підприємств.

Має близько 400 публікацій, зокрема особисту та більше 20 монографій у співавторстві, публікації в міжнародних наукометричних виданнях. Опублікувала 3 навчальних посібники з грифом МОН: із фінансів підприємств, фінансів економіки та бюджетної системи.

Була модератором низки міжнародних і національних науково-практичних конференцій та симпозіумів. Більше 8 років була редактором фахового журналу «Вісник Донецького університету економіки і права», фахових журналів «Економіка промисловості», «Економічний вісник Донбасу», «Вісник економічної науки України» та інших фахових видань, монографій, журналу «Прометей», членом редколегій.

Н.Ю. Брюховецька бере активну участь у підготовці кадрів вищої кваліфікації. Організувала та вела школу аспірантів. Як науковий керівник аспірантів і докторантів працює в ІЕП НАН України, а раніше – в Донецькому університеті економіки і права, Донецькому національному універ-

ситеті економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, Донецькому національному університеті, Донецькій державній академії управління. Працювала завідувачем кафедри Донбаської гірничо-металургійної академії (м. Алчевськ), Донбаської державної машинобудівної академії (м. Краматорськ) та інших ВНЗ Донбасу, Дніпропетровської та Запорізької областей.

Під керівництвом Н.Ю. Брюховецької захищено 12 кандидатських дисертацій, зокрема співробітниками Інституту О.А. Сапліною, О.А. Богуцькою, О.А. Чорною, О.В. Хасановою, Л.І. Іваненко.

Протягом 2002-2012 рр. Наталя Юхимівна – член спеціалізованих вчених рад Д11.051.07 у Донецькому національному університеті МОН України та Д11.170.01 в Інституті економіко-правових досліджень НАН України; з 2012 р. – член спецради ІЕП НАН України, вченої ради ІЕП НАН України. Залучається до роботи спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій як офіційний опонент. За останні роки Н.Ю. Брюховецька виступала опонентом на захисті більше 20 дисертацій (Київ, Харків, Луганськ, Львів, Луцьк, Тернопіль, Донецьк, Маріуполь).

Н.Ю. Брюховецька має 33-річний стаж науково-педагогічної роботи у вищих навчальних закладах освіти III-IV рівнів акредитації. У 2002-2009 рр. працювала проректором з наукової роботи та очолювала кафедру фінансів Донецького університету економіки і права. За час педагогічної діяльності у ВНЗ викладала такі дисципліни: «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка», «Організація виробництва», «Фінанси», «Фінанси підприємств», «Методи наукових досліджень», «Інституціональна економіка», «Фінансовий ринок», «Економічна теорія». Очолювала державну екзаменаційну комісію з економіки підприємств у Донецькому державному університеті управління МОН України та з інформаційного забезпечення управління у Донецькому національному університеті МОН України, інших закладах вищої освіти.

Н.Ю. Брюховецька – член комісії з розроблення пропозицій щодо реформування економіки Донецького регіону та розвитку промислових підприємств. Плідною є співпраця та експертно-консультаційна діяльність Наталі Юхимівни з Донецькою обласною державною адміністрацією, Департаментом інноваційної діяльності та трансферу технологій Міністерства освіти і науки України, Науково-дослідним центром індустріальних проблем розвитку НАН України, Донецьким регіональним відділенням УСПП, Донецькою торгово-промисловою палатою, Державною науковою установою «Інститут економіки Національної академії наук Білорусі» (м. Мінськ), Донецьким

науковим центром НАН і МОН України, фінансовим факультетом ХНЕУ ім. С. Кузнеця та ін. Співпрацює з підприємствами реального сектору економіки.

Стиль роботи Н.Ю. Брюховецької характеризується сумлінністю, відповідальністю, творчим підходом. Вона вміло визначає актуальність досліджень, результативно здійснює керівництво НДР.

Плідно співпрацює з науковцями з України, Білорусі, Азербайджана, Польщі, Болгарії, Сербії та ін.

Бажаю Наталі Юхимівні подальших творчих успіхів, здоров'я, втілення наукових доробків, натхнення, нових дослідницьких проектів і публікацій.

*Юлія ЗАЛОЗНОВА,
директор ІЕП НАН України
член-кореспондент НАН України,
доктор економічних наук, професор*